

78 Groter dan ik ...

Het regende flink en daarom deed de directeur van het Rijksmuseum die morgen iets wat hij zelden deed – hij nam de bus. Aan de overkant van het museum, links van de hoofdingang, stapte hij uit, zette zijn paraplu op, liep enkele meters en bleef toen staan.

Hij móest naar dat imposante gebouw kijken. Er kwam een man naast hem staan. 'Ik denk dat ik weet wat u denkt,' zei de man tegen Henk van Os, want zo heette de museumdirecteur. Die keek op-zij, schudde heel even verbaasd zijn hoofd: 'En wat zou dat dan wel zijn?' De man wees naar dat imposante gebouw: 'Dat daar en wat daar allemaal

binnen is, is groter dan ik.' 'Ja, zoiets is het wel,' sprak van Os, 'maar eh ... hoe komt u erbij dat ik dat denk?' 'Ik werk daar ook,' sprak de man.

Heel veel jaren geleden hoorde ik Henk van Os dit verhaal voor de radio vertellen. De essentie, het geheim van die woorden heeft zich op dat moment diep in mijn hart en hoofd genesteld: *De medewerker denkt dat hij weet wat de ander denkt, omdat hij denkt dat de ander hetzelfde denkt als hij denkt.* Zoiets moois kan alleen ontstaan als je bewogen wordt door iets dat groter is dan jezelf.

Groter dan ik ben - Het besef dat jij, mens, deel uitmaakt van een groter geheel en daaraan een bijdrage levert, is een humane conditie bij uitstek. Onze samenleving, onze maatschappelijke instellingen, onze organisaties zijn afhankelijk van deze conditie. Zonder dit besef is onze wereld een wildernis. Wie kent niet het verhaal van de drie metselaars? Een voorbijganger ziet drie metselaars aan het werk en vraagt wat zij aan het doen zijn. De eerste zegt: 'Ik ben stenen aan het stapelen'. De tweede: 'Ik ben een muurtje aan het metselen'. De derde zegt: 'Ik ben een kathedraal aan het bouwen'. Alle drie hebben gelijk. Het is maar hoe je aankijkt tegen je werk. Het hangt niet af van functie en positie, iedere activiteit kan het karakter krijgen van 'bouwen aan een kathedraal.' Wie hebben de hiernaast afgebeelde cultuurtempel gebouwd? Architecten, timmerlieden, loodgieters, metselaars en allerlei andere vaklieden, niet de bobo's in onze maatschappij – alsjeblieft!

Meer dan mijn taak – Dat geldt voor elke taak, voor iedereen. Zo kun je als docent de deur van het klaslokaal achter je dicht doen voor een goede 'onemanshow met gesloten deuren' waarin jijzelf centraal staat. Je kunt jouw lesuur ook zien als een bijdrage aan het vele jaren durende ontwikkelingsproces van de aan de school toevertrouwde leerlingen, waaraan je samen met je collega's een bijdrage levert. Een leerproces waarin jij – zoals een goede vriend en docent dat formuleert – *de adolescent meeneemt* in die grote wereld, op weg naar volwassenheid. Je kunt als bestuurder of manager van achter je bureau en met strakke regels medewerkers laten werken. Protocollen en regels zijn belangrijk voor de veiligheid en kwaliteit, maar door achter je bureau de lakens uit te delen wordt de school of het ziekenhuis geen kathedraal en de medewerkers worden geen kathedraalbouwers.

In de 21 jaren dat ik bestuurder mocht zijn van vier ziekenhuizen en een hogeschool was het periodieke overleg met de ondernemingsraad en medezeggenschapsraad steeds weer een hoogtepunt in mijn werk. Met onze onderscheiden verantwoordelijkheden, met humor en soms stevige woorden, was er de gezamenlijke wil om van het ziekenhuis of de school een organisatie te maken, groter dan onszelf. Hoe vaak heb ik niet met leden van deze raden van gedachten gewisseld over het zo bijzondere fenomeen, dat de participatie in de raad vrijwel zonder uitzondering ertoe leidt dat men

op een andere manier gaat kijken naar de organisatie én het eigen werk: *groter dan ik ben*.

Beter dan ik ben. Als je zo gelukkig bent geweest om je in je kinderjaren zo te ontwikkelen dat je geen narcist bent geworden, als je jezelf kunt zien als behorend tot een *groter* geheel, heb je zo goed als zeker ook een andere prachtige eigenschap: je kunt genieten van mensen die (al of niet op een deelgebied) *beter* zijn dan jij. Je vindt het fijn om die in je nabijheid te hebben omdat je hebt ontdekt dat je daardoor zelf beter wordt. Een narcist als Trump verliest alle mensen om zich heen die meer kunnen of beter zijn dan hijzelf; hij ontslaat ze of zij nemen ontslag. Wie van zoveel domheid en narcisme wat mistroostig wordt, kan zich laven aan de voor mij grote dichter/liedschrijver Willem Wilmink. Toen Wilmink, die zelf zulke prachtige teksten schreef als *Frekie*, een keer de zanger/tekstschrijver Stef Bos ontmoette, kon hij in zijn bewondering niet anders zeggen dan dat hij 'positief jaloers' was op de man die het inderdaad prachtige lied *Pappa* schreef en zong. Toen Stef Bos dit onlangs vertelde in DWDD, speelde een blijde glimlach om zijn lippen: hij was door de meester erkend. Zo voelde het voor hem. Ik denk dat veel bestuurders en managers, ja wij allemaal, wat kunnen leren van Wilmink. Wie in staat is betere mensen om zich heen te verzamelen en ze positief te 'labelen', zal ervaren dat de ander groeit en meer in staat en bereid is zijn/haar bijdrage te leveren aan het grotere doel. *Groter dan ik, beter dan ik*.

Groter dan ik. Vorige week vierden wij in de immense drukkerij van de Perscombinatie

met ongeveer 1000 anderen, waaronder 850 abonnees, het 75-jarig bestaan van het dagblad Trouw. De bijeenkomst begon – terecht – met een herdenking. Omdat 75 jaar geleden honderden (vooral jonge) vrouwen en mannen ervoor kozen om hun leven te riskeren en een verzetsdaad te plegen. Zij richtten het dagblad Trouw op, schreven en drukten de krant die tot aan de bevrijding werd gedistribueerd in een oplage van meer dan 250.000. Verstoep onder borstrokken en waar al niet vond de krant zijn weg. Onvoorstelbaar!

Toen, in dat tijdsgewricht, in het bezette Nederland werden honderden van hen geëxecuteerd of vermoord. Vanwege een krant. Een krant ...?! Ik ben stil als ik denk aan onze toen herwonnen verworvenheden die we wellicht nu als vanzelfsprekendheden ervaren of zelfs van geen waarde meer vinden. *Wat beweegt mij? Wat breng ik teweeg? Wat, wie is nú groter dan ik?*

* Hierboven zie je de plaquette van Trouw, die na de oorlog werd uitgereikt aan nabestaanden. De foto is van Werry Crone, fotograaf Trouw

Muziek 4: Dit keer geen klassieke muziek, wel juweeltjes van lied- en taalkunstenars uit de 2^e helft van de vorige eeuw.

1. *Frekie*. Willem Wilmink schreef Frekie begin jaren '70 voor de Stratemakeropzeeshow, de muziek is van Harry Bannink. Voer voor onze kinderen en ons. Luister: een heel slechte playback, maar wel onnavolgbaar gezongen door Joost Prinsen. Klik [hier](#). Wil je de tekst en toelichting lezen? Klik dan [frekie](#)
2. *Mijn vlakke land* van Jacques Brel. Ik houd van dit vlakke land en daarom is dit lied in mijn boek "Muziek waar het hart van gaat zingen" opgenomen; zie de [tekst en mijn toelichting](#). Wat een grandioze vertaling/hertaling van Ernst van Altena, met onder meer de zin 'Wanneer onder de wolken mensen dwergen zijn'. Je kunt naar twee totaal verschillende uitvoeringen luisteren, als [Jacques Brel](#) het lied zelf zingt en als [Liesbeth List](#) het vertolkt. Ervaar de verschillen!

Downloaden? Klik tijdens het afspelen op het pijltje rechts en sla het bestand op.

Reageren? klik [hier](#)

